

Státní okresní archiv Klatovy

Újezdní školní rada Chanovice

1924–1948

Inventář

EL NAD č.: 1932

AP č.: 628

Eva Ulrichová

Klatovy 2016

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Podle tohoto nařízení vznikla i Místní školní rada v Chanovicích. V té době byla Obecná škola v Chanovicích jednotřídní a byly k ní přiškoleny obce Chanovice, Dobrotice, Újezd a Nová Ves. Od ledna 1877 došlo k rozšíření školy o druhou třídu, pro kterou místní školní rada pronajala místnost v hostinci. Školní budova, kterou nechal v roce 1845 vystavět tehdejší majitel panství v Chanovicích, byla pro 200 dětí nedostačující. Z tohoto důvodu požádala místní školní rada c. k. Okresní školní radu ve Strakonici o povolení stavby nové školní budovy pro tři třídy. Stavba školy začala 5. května 1877 na parcele č. 61 a stála 10000 zlatých. Třetí třída byla povolena po dokončení stavby od 1. září 1878.

Dne 25. března 1906 se usnesla místní školní rada s obecními výbory přiškolených obcí, aby byl při škole zřízen pokračovací kurz hospodářský pro odrostlou školní mládež.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. V Chanovicích byla místní školní rada v prosinci 1920 rozpuštěna a v lednu 1921 byla zvolena nová. Všichni zvolení členové dne 5. února 1921 složili slib do rukou zástupce okresní školní rady pana okresního školního inspektora Jana Dyka. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. V obci Chanovice nově jmenovaní členové místní školní rady složili písemný slib na ustavující schůzi dne 24. července 1941. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla

na starostu obce v sídle školní rady nebo mohl být jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce).

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. V roce 1946 proběhla v Chanovicích volba členů do nové místní školní rady, kteří na ustavující schůzi dne 15. června 1946 složili zákonem nařízený slib.

Od 1. září 1947 byla zřízena Měšťanská škola smíšená v Chanovicích. Z tohoto důvodu byla dne 31. prosince 1947 zrušena místní školní rada a dne 15. ledna 1948 byla ustavena újezdní školní rada podle zákona č. 233/1935 Sb., kterým se měnily a doplňovaly zákony o zřizování a udržování veřejných měšťanských škol, o docházce do nich a o jejich správě, kterým se mimo jiné zřizoval na místě dosavadní místní školní rady správní orgán společný pro školní obce i pro školní újezd, nazvaný újezdní školní rada. Rozšířen byl vládním nařízením č. 153/1937 Sb., o újezdních školních radách. Do újezdu školní rady náležely obce Chanovice, Dobrotice, Újezd, Nová Ves, Defurovy Lažany, Holkovice, Slatina a Bezděkov.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní a újezdní školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány společně s archiváliemi školy dne 3. 4. 1998 - přír. č. 25/98 Základní školou Chanovice a byly zařazeny do archivního fondu Národní škola Chanovice, EL NAD 1300, ze kterého byl v roce 2006 vyčleněn fond Místní školní rada Chanovice, EL NAD 1932.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond obsahuje 1 úřední knihu, jejíž časový rozsah je 1924–1948. Jazykem archiválie je čeština. Archiválie je poškozena prachem.

Při pořádání fondu došlo ke změně názvu z Místní školní rada Chanovice na Újezdní školní rada Chanovice, což je poslední název původce.

Před zpracováním fond obsahoval 2 knihy zápisů ze schůzí z let 1924–1948 a 1948–1971, o celkové metráži 0,03 bm. Ke změně počtu evidenčních jednotek, časového rozsahu i metráže došlo z důvodu, že při pořádání archivních fondů škol v Chanovicích v roce 2006 byla zařazena kniha zápisů z let 1948–1971 do fondu školní rady. Tato kniha nazvaná „Kniha protokolů újezdní šk. rady“ obsahuje zápisy ze schůzí Újezdní školní rady Chanovice z roku 1948 a zápisy z porad učitelů Měšťanské školy smíšené Chanovice, od roku 1960 Základní devítileté školy Chanovice, z let 1956–1971. Knihy s agendami různých původců se obvykle zařazuje do archivního fondu, u jehož původce bylo vedení knihy ukončeno, popř. podle hlediska rozsáhlejší agendy. Správně kniha patří do fondu Základní školy Chanovice EL NAD 1933, kam byla vnitřní změnou č. 1/1932 (čj. SOAP/040-0605/2016 ze dne 31. 5. 2016) přesunuta.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond obsahuje knihu zápisů ze schůzí z let 1924–1948, která poskytuje přehled o složení místní a újezdní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích. V knize zápisů ze schůzí z roku 1948, která byla přesunuta do fondu Základní škola Chanovice, je pouze opis zápisu ze dne 22. 2. 1948 a zápis ze dne 11. 4. 1948.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala a archivní pomůckou opatřila v roce 2016 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 14. 10. 2016

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Národní škola Chanovice*, knihy inv. č. 168–171.

SOKA Klatovy, fond *Základní škola Chanovice*, kniha inv. č. 1.

SOKA Klatovy, fond *Archiv obce Chanovice*, knihy inv. č. 1–3, 14.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1935.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařský-královský
čj.	číslo jednací
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha
ÚŠR	újezdní školní rada

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedm. č.
------------	-------	---------------	-------------------

Úřední knihy

1	Zápisy ze schůzí (6. 1. 1924 – 22. 2. 1948)	1924–1948	ukn 1
	Zápisy ze schůzí (22. 2. 1948, 11. 4. 1948)	1948	ZŠ Chanovice

Název archivní pomůcky:	Újezdní školní rada Chanovice
Značka archivního fondu:	ÚŠR Chanovice
Časové rozmezí:	1924–1948
Počet evidenčních jednotek:	1 (1 úřední kniha)
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah v bm:	0,01
Stav ke dni:	14. 10. 2016
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 14. 10. 2016 – čj. SOAP/040-1027/2016